

Kasvun ja oppimisen lautakunta 07.10.2026 § 214

§ 214

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen palveluverkkoa koskevia muutoksia

Valmistelijat / lisätiedot:
Lehtonen Ulla
Karkkunen Nanna
Rauman Maria
Koiso-Kanttila Maija
Alakoskela Mirva
Hovi Salla
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Varhaiskasvatuksen johtaja Lehtonen Ulla

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että ryhmäperhepäiväkotien Torppa, Trilla, Kesäheinä, Suvituuli ja Ruusunlehvä toiminta päättyy 30.6.2027 mennessä.

Käsittely

Määttänen teki Wallsin, Smithin ja puheenjohtaja Laihon kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta korostaa, että kodinomaiset ryhmäperhepäiväkodit ovat jatkossakin yksi tärkeä osa Espoon varhaiskasvatustarjontaa.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Määttäsen lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta päätti, että ryhmäperhepäiväkotien Torppa, Trilla, Kesäheinä, Suvituuli ja Ruusunlehvä toiminta päättyy 30.6.2027 mennessä.

Lautakunta korosti, että kodinomaiset ryhmäperhepäiväkodit ovat jatkossakin yksi tärkeä osa Espoon varhaiskasvatustarjontaa.

Selostus

Varhaiskasvatuslaki ja valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma korostavat lapsen edun ensisijaisuutta varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä. Laki korostaa myös pedagogiikan merkitystä ja samalla varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien vastuuta pedagogiikasta. Koska ryhmäperhepäiväkodeissa ei työskentele varhaiskasvatuksen opettajia, päiväkodin johtajat, apulaisjohtajat ja laaja-alaiset varhaiskasvatuksen erityisopettajat käyttävät aikaa ohjatakseen ryhmäperhepäiväkotien henkilöstöä, jotta varhaiskasvatussuunnitelman ja varhaiskasvatuslain

tavoitteet täyttyvät. Heidän käyttämänsä työpanos on merkittävä suhteessa lasten vähäiseen määrään ja on poissa heidän perustehtävästään.

Kasvun ja oppimisen lautakunnassa on hyväksytty Kasvun ja oppimisen toimialan palveluverkkoperiaatteet kesäkuussa 2024. Periaatteiden mukaan toimintaympäristön ja palveluverkon jatkuva arviointi edistää tarkoituksenmukaista, turvallista ja kustannustehokasta toimintaa. Palveluja yhdistetään, yksikkökojoja kasvatetaan ja epätarkoituksenmukaisista ja huonokuntoisista yksiköistä luovutaan harkitusti.

Ryhmäperhepäiväkodit Torppa, Trilla, Kesäheinä, Suvituuli ja Ruusunlehti toimivat kaikki tiloissa, jotka ovat vuokrakohteita asuinkerrostaloissa. Tilat on alun perin suunniteltu ja tarkoitettu asumiskäyttöön, eivätkä tue kaikkia varhaiskasvatuksen toiminnallisia tarpeita. Lisäksi tilat eivät kaikilta osin vastaa varhaiskasvatuslain edellyttämiä terveellisiä ja turvallisia tiloja.

Kaupunginhallitus päätti 9.2.2026 käynnistää talouden tasapainotustyön osana vuoden 2027 talousarvion ja 2028–2029 taloussuunnitelman laadintaa. Talouden tasapainotuksella varmistetaan Espoo-tarinassa määriteltujen taloustavoitteiden saavuttaminen.

Kaupunginvaltuuston neuvottelutoimikunta neuvotteli 23.4.–30.4.2026 ja pääsi neuvottelutulokseen. Yhtenä suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosyksikön toimenpiteenä on siirtyä kalleimmista tuotantotapavaihtoehdoista edullisempiin tuotantotapoihin.

Kaupungin valtuusto päätti 8.6.2026 (§ 85) vuoden 2027 talousarvion sekä vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman kehiksestä. Jatkovalmisteluun valittuna toimenpiteenä (liite 5) on yksityisen varhaiskasvatuksen lisääminen ja edullisempiin varhaiskasvatuksen muotoihin siirtyminen. Tavoitteena on siirtyä kalleimmista varhaiskasvatuksen tuotantotapavaihtoehdoista edullisempiin tuotantotapoihin luopumalla mahdollisuuksien mukaan ryhmäperhepäiväkodeista.

Ryhmäperhepäivähoito suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa

Suomenkielisessä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli 2025 tilinpäätöksen mukaan keskimäärin noin 12 400 lasta. Näistä lapsista päiväkodeissa oli noin 12 170 lasta, perhepäivähoidossa noin 40 lasta ja ryhmäperhepäiväkodeissa noin 210 lasta. Kysyntä ja lasten määrä ryhmäperhepäivähoidossa on laskenut tasaisesti 2020-luvulla.

Tällä hetkellä Espoon suomenkielisen varhaiskasvatuksen palveluverkossa on 18 kunnallista ryhmäperhepäiväkotia. Ryhmäperhepäivähoitoa on kaikilla palvelualueilla.

Kustannuksiltaan ryhmäperhepäivähoito on kalliimpaa kuin varhaiskasvatus päiväkodissa. Ryhmäperhepäiväkotien Torppa, Trilla, Kesäheinä, Suvituuli ja Ruusunlehti lasten siirtyminen joko kunnalliseen tai yksityiseen päiväkotiin on kustannussäästöltään vuositasolla noin 250 000–500 000 €, riippuen varhaiskasvatuksen toimintamuodosta.

Palveluverkon muutostarpeet

Ryhmäperhepäiväkodit Torppa, Trilla, Kesäheinä, Suvituuli ja Ruusunlehti toimivat kaikki tiloissa, jotka ovat vuokrakohteita asuinkerrostaloissa. Tilat on alun perin suunniteltu ja tarkoitettu asumiskäyttöön, eivätkä tue kaikkia

varhaiskasvatuksen toiminnallisia tarpeita. Lisäksi tilat eivät kaikilta osin vastaa varhaiskasvatuslain edellyttämiä terveellisiä ja turvallisia tiloja.

Ryhmäperhepäiväkodit ovat 1–5-vuotiaille lapsille suunnattuja, eikä niissä järjestetä esiopetusta. Ryhmäperhepäivähoidossa mitoitus on aina 4 lasta per työntekijä, riippumatta lapsen iästä. Henkilöstöä voi olla korkeintaan 3.

Yhteensä Torpassa, Trillassa, Kesäheinässä, Suvituudessa ja Ruusunlehvässä on 52 tilapaikkaa. Henkilöstö koostuu 13 vakituisesta kokoaikaisesta varhaiskasvatuksen lastenhoitajasta.

Ryhmäperhepäiväkodit ovat henkilöstörakenteeltaan haavoittuvaisia pienen kokonsa ja henkilöstömitoitusvaatimustensa takia. Yhdenkin työntekijän poissaolo edellyttää poikkeuksetta sijaisen saamista, jotta varhaiskasvatus saadaan järjestettyä varhaiskasvatusasetuksen mukaisesti. Ryhmäperhepäivähoitoyksiköissä joudutaan käyttämään runsaasti varahenkilöresurssia, sekä henkilöstön poissaoloissa että työaikojen tasauksessa. Tämä heikentää varahenkilöresurssin saatavuutta muissa yksiköissä sekä lisää merkittävästi kustannuksia.

Ryhmäperhepäiväkoti Torppa, läntinen Leppävaara

Ryhmäperhepäiväkoti Torppa toimii kerrostalon ensimmäisen kerroksen asunnossa. Torpassa on 8 tilapaikkaa, henkilöstöä on 2. Asuinkäyttöön suunnitellut tilat eivät palvele varhaiskasvatusta. Ilmanvaihdon haasteiden vuoksi ryhmäkoko on aiemmin jouduttu pienentämään. Ulkoilu on taloyhtiön aidatulla pihalla, huoneiston ja pihan välissä kulkee taloyhtiön pihatie. Pihalla on esiintynyt häiriökäyttäytymistä.

Ryhmäperhepäiväkoti Trilla, läntinen Leppävaara

Ryhmäperhepäiväkoti Trilla toimii kerrostalon ensimmäisen kerroksen asunnossa. Trillassa on 8 tilapaikkaa, henkilöstöä on 2. Asuinkäyttöön suunnitellut tilat eivät palvele varhaiskasvatusta. Ulkoilu on taloyhtiön pihalla, jota ei ole aidattu. Pihalla on esiintynyt häiriökäyttäytymistä.

Viime vuosina Trillassa on ollut vaikeuksia saada ryhmää täyteen. Lasten sijoituksissa on ollut paljon vaihtuvuutta.

Ryhmäperhepäiväkoti Kesäheinä, eteläinen Espoon keskus

Ryhmäperhepäiväkoti Kesäheinä toimii kerrostalon ensimmäisen kerroksen asunnossa. Kesäheinässä on 12 tilapaikkaa, henkilöstöä on 3. Kesäheinä sijaitsee saman käytävän varrella kuin Suvituuli, vierekkäiset asunnot. Asuinkäyttöön suunnitellut tilat eivät palvele kaikilta osin varhaiskasvatusta. Piha-alueella on pieni aidattu leikkialue muutamilla leikkivälineillä. Alueella on useamman vuoden ollut rottaongelmaa.

Lasten sijoituksissa on ollut paljon vaihtuvuutta ja siirtymisiä lähialueen päiväkoteihin.

Ryhmäperhepäiväkoti Suvituuli, eteläinen Espoon keskus

Ryhmäperhepäiväkoti Suvituuli toimii kerrostalon ensimmäisen kerroksen asunnossa. Suvituudessa on 12 tilapaikkaa, henkilöstöä on 3. Suvituuli sijaitsee saman käytävän varrella kuin Kesäheinä, vierekkäiset asunnot. Asuinkäyttöön suunnitellut tilat eivät palvele kaikilta osin

varhaiskasvatusta. Piha-alueella on pieni aidattu leikkialue muutamilla leikkivälineillä. Alueella on useamman vuoden ollut rottaongelmaa.

Lasten sijoituksissa on ollut paljon vaihtuvuutta ja asiakasperheillä paikkojen vapautumisen odottelua lähialueen päiväkodeista.

Ruusunlehvä, itäinen Leppävaara

Ryhmäperhepäiväkotia Ruusunlehvä muodostuu kahdesta asunnosta. Ruusunlehvässä on 12 tilapaikkaa, henkilöstöä on 3. Asuinkäyttöön suunnitellut tilat eivät palvele varhaiskasvatusta. Henkilökunta kokee oireilua sisätiloissa. Ulkoilu on taloyhtiön aidatulla pihalla.

Huoltajien info- ja keskustelutilaisuus

Lasten huoltajille järjestettiin kussakin ryhmäperhepäiväkodeissa 17.9.2026 omat info- ja keskustelutilaisuudet.

Suvituulen ja Kesäheinän asiakasperheille järjestettiin yhteinen tilaisuus, johon osallistui yhteensä 11 huoltajaa. Huoltajat suhtautuivat tulevaan muutokseen ymmärtäväisesti. Keskustelutilaisuudessa he osoittivat kiinnostusta lähialueen muihin päiväkodeihin ja pohtivat lapsen varhaiskasvatusjatkumoa ennen esiopetusta mahdollisimman vähäisillä siirtymisillä ennen koulun alkua. Huoltajat antoivat myönteistä palautetta siitä, että asia tuodaan esille hyvissä ajoin sekä nykyinen toimintakausi saa jatkua vielä normaalilla tavalla. Huoltajat myös osoittivat kiinnostusta lähialueen päiväkotien virikkeellisiin leikkipihoihin.

Trillan ja Torpan asiakasperheille järjestettiin yhteinen tilaisuus, johon osallistui yhteensä kuusi huoltajaa. Tilaisuudessa käytiin laajasti aktiivista keskustelua. Huoltajien puheenvuorot kohdistuivat pääosin siihen, miksi ryhmäperhepäivähoitopaikat pitää lakkauttaa ja perusteluihin sen takana. Huoltajat esittivät puheenvuorossaan huolensa uuden varhaiskasvatuspaikan hakuprosessista ja myöntämisen periaatteista. Tilaisuudessa käytiin keskustelua muun muassa päiväkotien lapsiryhmiin liittyvistä asioista, huoltajilla oli huoli siitä, saavatko lapset tarpeeksi yksilöllistä huomiota päiväkodin isommassa ryhmässä. Huoltajat toivat esille toiveen pienen yksikön säilyttämisestä alueella.

Ruusunlehvän ryhmäperhepäiväkodin lasten huoltajille järjestettiin keskustelu- ja infotilaisuus, johon osallistui kolmen lapsen huoltajia, yhteensä neljä huoltajaa. Huoltajat suhtautuivat muutokseen hyvin rakentavasti. Keskustelua käytiin muun muassa palvelualueen varhaiskasvatuspaikoista, uuden varhaiskasvatuspaikan hakemisesta ja jatkumosta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Huoltajat ovat arvostaneet pientä ryhmäperhepäiväkotia lapsensa varhaiskasvatusyksikkönä, ja tämän lakkauttaminen aiheuttaa ymmärryksen ohella myös surua.

Huoltajille esitettiin info- ja keskustelutilaisuuksissa varhaiskasvatusyksiköiden toiminnan päättyvän 30.6.2027 mennessä. Aikataulu tarkentuu valmistelun edetessä. Info- ja keskustelutilaisuudessa huoltajia tiedotettiin, että ryhmäperhepäiväkotien huoltajat esittävät varhaiskasvatushakemuksella uuden paikkatoiveen ja paikka pyritään myöntämään huoltajan ensisijaisen toiveen mukaisesti.

Henkilöstön yhteistoiminnalliset työpaikkakokoukset

Kaikkien viiden ryhmäperhepäiväkotien työntekijät saivat kutsun heille kohdistettuun kuulemistilaisuuteen 7.9.2026. Henkilöstölle järjestettiin yhteistoimintalain ja yhteistoimintasopimuksen mukaiset työpaikkakokoukset 15.9.2026–16.9.2026.

Henkilöstö suhtautui muutokseen ja sen perusteisiin pääosin ymmärtäväisesti. Henkilöstön kysymykset ja kommentit kohdistuivat pääsääntöisesti tulevan työpaikan osoittamiseen. Henkilöstöä pyydettiin työpaikkakokouksessa kertomaan näkemyksiään työyksikköä koskevista muutossuunnitelmista sekä omista toiveistaan tulevaan sijoittumiseensa liittyen. Uusia työpaikkoja kartoitetaan ensisijaisesti omalta palvelualueelta. Espoon kaupungin vakituisille työntekijöille tullaan tarjoamaan uudet työpaikat 28.2.2027 mennessä henkilöstön toiveet mahdollisuuksien mukaan huomioiden. Muutoksella ei ole vaikutuksia palvelussuhteen ehtoihin. Työntekijät voivat hakea myös muita avoimia tehtäviä.

Lapsivaikutusten arviointi

Leppävaaran ja eteläisen Espoon keskuksen alueiden varhaiskasvatuksen palveluverkko ei muutu olennaisesti lapsiperheiden kannalta, vaikka Torppa, Trilla, Kesäheinä, Suvituuli ja Ruusunlehti lopettaisivat toimintansa. Kaikille alueille jää tämän päätöksen jälkeenkin ryhmäperhepäiväkotimuotoista varhaiskasvatusta. Tavoitteena ei ole lopettaa palveluverkosta kaikkia ryhmäperhepäiväkoteja, vaan tarkastelua tehdään tilakohtaisesti.

Lapset saavat uudet varhaiskasvatuspaikat omalta palvelualueelta lähellä olevista yksiköistä perheiden toiveita mahdollisimman pitkälle noudattaen. Alueella on eri kokoisia varhaiskasvatusyksiköitä sekä ryhmäperhepäiväkoteja. Eteläisessä Espoon keskuksessa Kesäheinän ja Suvituulen lapsille on heidän niin halutessaan varattu paikka lähellä sijaitsevasta Hösmärinpuiston päiväkodista. Leppävaarassa paikat lapsille löytyvät lähialueelta. Lasten uusissa varhaiskasvatuspaikkapäätöksissä tulee olemaan erillinen maininta yksikön toiminnan päättymisestä, joka otetaan huomioon varhaiskasvatuksen palveluohjauksessa uutta sijoitusyksikköä järjestettäessä. Huoltajien toive uudesta varhaiskasvatuspaikasta ja esimerkiksi kaverisuhteiden jatkuvuudesta otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon uutta paikkaa osoitettaessa.

Lasten matkat uuteen varhaiskasvatusyksikköön eivät pitene olennaisesti, sillä ryhmäperhepäiväkotien lähialueella on noin yhden kilometrin säteellä useita kunnallisia ja yksityisiä varhaiskasvatusyksiköitä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi